

บทที่ 1

บทนำ

ชื่อโครงการ

โครงการเลิกบุหรืในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

องค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

โรงพยาบาลห้วยทับทัน

ที่อยู่ 66 หมู่ 6 ตำบลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ 33210

โทรศัพท์ 045-699045

โทรสาร 045-699128

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวนุชราภรณ์ สุโพนอก

ที่อยู่ 66 หมู่ 6 ตำบลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ 33210

โทรศัพท์ ...084-6848402/... ...045-699045-116.

โทรสาร045-699128.....

ความสำคัญและประเด็นสุขภาพที่เกี่ยวข้อง

ตามพันธกิจของเครือข่ายกายภาพบำบัดเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ด้านการสร้างเครือข่ายกายภาพบำบัดในชุมชนเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ มีเป้าหมายสำคัญในการสนับสนุนแผนงานในเครือข่ายกายภาพบำบัดเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ในภูมิภาค/ชุมชนที่เกี่ยวกับการเลิกบุหรืในชุมชน รวมถึงสนับสนุนให้นักกายภาพบำบัดทั้งในเขตเมืองและชนบทจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลิกบุหรือย่างสม่ำเสมอในชุมชนเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์หลักของเครือข่ายวิชาชีพสุขภาพด้านการพัฒนาระบบบริการเลิกบุหรืในรูปแบบ population level approach เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการเลิกบุหรืที่มีคุณภาพในระดับปฐมภูมิมากขึ้นและอย่างทั่วถึง ซึ่งวิชาชีพกายภาพบำบัด มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมสุขภาพะของประชาชนในการเลิกบุหรื เนื่องจากนักกายภาพบำบัดมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยทางระบบต่างๆลดปัจจัยเสี่ยงหรือสาเหตุจากการสูบบุหรื เช่น อัมพาตครึ่งซีกจากโรคหลอดเลือดสมอง โรคปอด โรคหัวใจ โรคปวดหลัง เป็นต้น

ในการนี้ งาน/แผนกกายภาพบำบัด โรงพยาบาลห้วยทับทัน ตระหนักถึงความสำคัญของการลดปัจจัยเสี่ยงหรือสาเหตุจากการสูบบุหรืในกลุ่มผู้ป่วย ที่เข้ารับการรักษาทางกายภาพบำบัด ซึ่งมีเป็น

จำนวนมาก จึงได้จัดโครงการพัฒนาระบบบริการ ลดละเลิกบุหรี่ในโรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ขึ้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ป่วย/ครอบครัว/ผู้ใกล้ชิด ลดละเลิกการบริโภคยาสูบ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ติดบุหรี่ มีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งตระหนักถึงโทษภัยของบุหรี่
- 2) เพื่อให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ติดบุหรี่ สามารถเลิกบุหรี่ได้

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย (บอกจำนวนคน และจำนวนรวมทั้งหมดกี่คน)

ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและ ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่บริโภคบุหรี่จำนวน 50 คน

พื้นที่ดำเนินงาน (ระบุสถานที่จัดโครงการ)

ห้องประชุมโรงพยาบาลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

ลำดับ	แผนดำเนินงาน/กิจกรรมของโครงการ	แผนปฏิบัติการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	ขอ อนุมัติ โครงการ และงบประมาณ	←→											
2	สำรวจข้อมูลพื้นฐาน และ ความต้องการเข้าร่วมในโครงการ			←→									
3	ประชาสัมพันธ์โครงการ			←→									
4	ประชุม คณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง				←→								
5	จัดกิจกรรมอบรมแก่กลุ่มเป้าหมาย				←→								
6	ติดตามการเลิกบุหรี่ของผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการ							↔			↔		
7	ประเมินผลการดำเนินงานจัดทำสรุปรายงานส่ง											↔	

รายละเอียดงบประมาณของโครงการ

งบประมาณรวมที่ขอรับการสนับสนุน จำนวน ...15,000 บาท

ดังรายละเอียด ดังนี้ (ตัวอย่างเช่น)

-ค่าตอบแทนวิทยากร	1,800 บาท
-ค่าอาหารกลางวัน ...1.... มื้อ x ...50.. คน x ...75 บาท	3,750.บาท
-ค่าเครื่องดื่มและอาหารว่าง 2 มื้อ x .50. คน x ...35 บาท	3,500 บาท
-ค่าวัสดุ อุปกรณ์การประชุม	1,000 บาท
-ค่าเดินทาง	1,000 บาท
-ค่าถ่ายเอกสาร	300 บาท
-ค่าใช้จ่ายในการติดตามผลการดำเนินงาน (เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าเอกสาร)	1,500 บาท
-เบ็ดเตล็ด อื่น ๆ	650 บาท
-ค่าตอบแทนผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 10	1,500 บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	15,000 บาท

(หนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

(หมายเหตุ: ขอถัวเฉลี่ยทุกรายการ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ติดบุหรี่ มีความรู้ ความเข้าใจรวมทั้งตระหนักถึงโทษภัยของบุหรี่มากขึ้น
- 2.ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ติดบุหรี่ สามารถอดบุหรี่ได้ตลอดไป

บทที่ 2

การดำเนินงาน

โครงการเลิกบุหรี่ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ งานกายภาพบำบัด โรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ได้จัดโครงการ พัฒนาระบบบริการ ลดละเลิกบุหรี่ในโรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการ นางสาวนุชราภรณ์ สุโพนอก ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและโทษของบุหรี่สำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่บริเวณศูนย์จำนวน 50 คน

1. ชักประวัติผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มาใช้บริการที่คลินิก พบผู้ป่วยโรค
บุหรี่ คัดผู้ที่มีใจต้องการเลิกบุหรี่เข้าร่วมโครงการจำนวน 50 คน
2. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและโทษของบุหรี่สำหรับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วย
โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่บริเวณศูนย์จำนวน 50 คน โดยนางสาวสิริมาบังอร ดีหลี พยาบาลวิชาชีพ
ชำนาญการ และนายพัฒนา แสนทวีสุข นักจิตวิทยา
3. ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่บริเวณศูนย์ที่ต้องการลดเลิกบุหรี่เข้า
รับการบำบัดจากพยาบาลจิตเวชและนักจิตวิทยาตามโปรแกรม จำนวน 50 คน ประเมินก่อน
4. ประเมินการใช้นิโคติน โดยใช้แบบประเมินสารนิโคติน (Fagerstorm Test for Nicotine Dependence) ครั้ง
แรกวันอบรม และครั้งที่ 2 ครบ 3 เดือนหลังอบรม และครั้งที่ 3 หลัง 6 เดือนหลังอบรม และสรุปผล
รายงาน

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดเชิงผลผลิต

เชิงปริมาณ ผู้เข้าร่วมประชุมมี ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของจำนวนที่กำหนด
รายงานผลที่ได้.....ผู้เข้าร่วมรับฟังคิดเป็นร้อยละ 100.....

เชิงคุณภาพ ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมในโครงการนี้
ไม่น้อยกว่า 3 จากระบบ 5 ระดับคะแนน
รายงานผลที่ได้จากการฟังบรรยายเรื่องพิษภัยและโทษของบุหรี่ เฉลี่ย..3.21..(จากระดับเต็ม 4).

ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์

1. จำนวนผู้สมัครใจที่จะเลิกบุหรี่สามารถเลิกบุหรี่ได้อย่างน้อย 6 เดือน ขึ้นไป ร้อยละ 40
จากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 50 คน
ผู้ป่วยที่ติดบุหรี่ ลดหรือเลิกการบริโภคบุหรี่ได้อย่างน้อย 6 เดือน ขึ้นไปจำนวน 10 ราย ร้อยละ 20

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ	จำนวนที่ลด ปริมาณการสูบ	จำนวนที่เลิกสูบ	หมายเหตุ
50	50	12	1	-3 รายไป ต่างจังหวัด ติดตามไม่ได้ -3รายลดบุหรี่ได้ แต่น้อยกว่า 6 เดือน -7รายปริมาณ มวน/วันลดลง

2. ผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 80
รายงานผลลัพธ์.ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 84.5

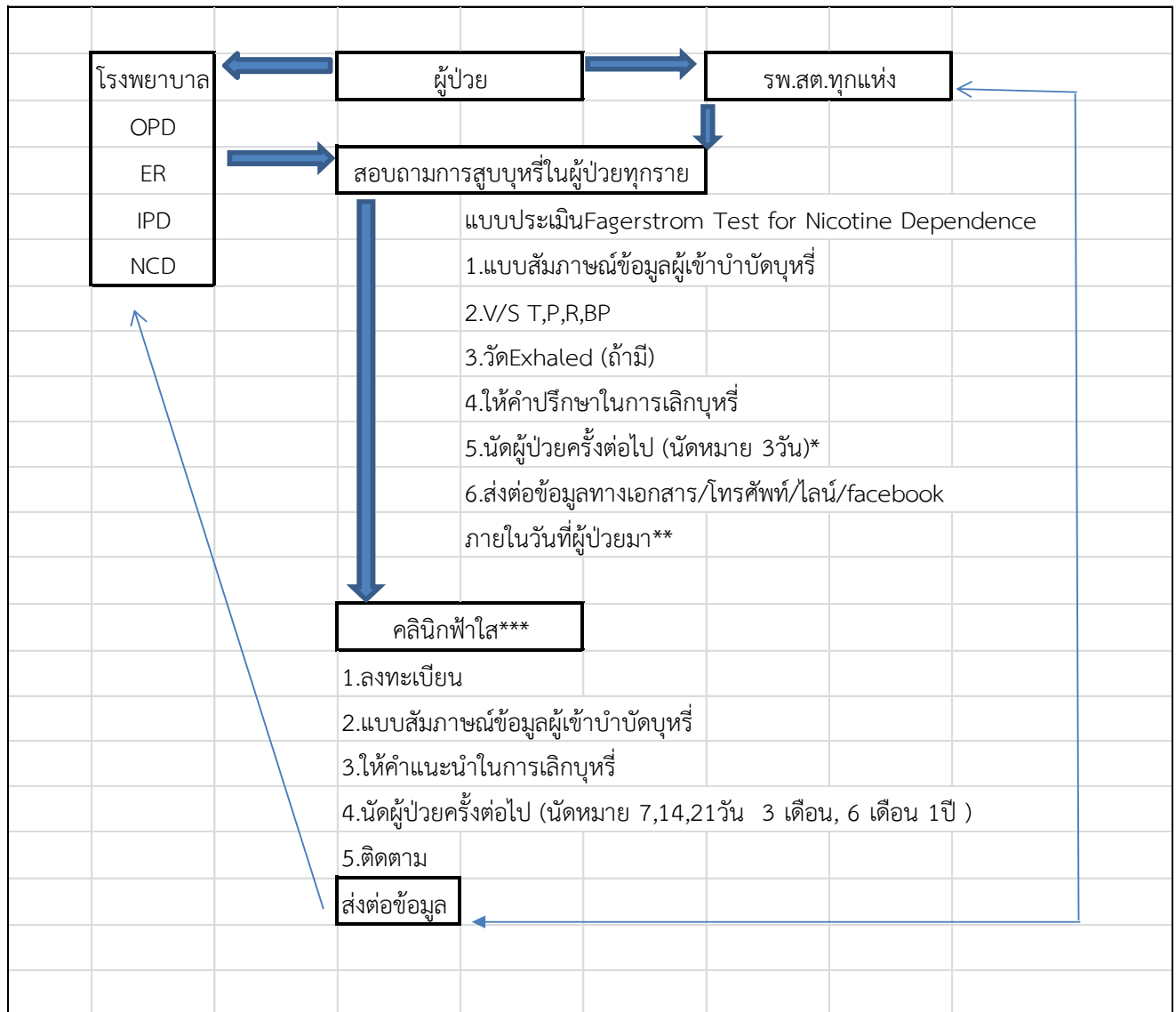
ความรู้ของผู้เข้าอบรม	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ก่อนการอบรม	10	3	6	4.14
หลังการอบรม	10	5	10	8.45

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

จากการจัดโครงการ โครงการเลิกบุหรีในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เขตบริการสุขภาพ สปสช เขต 10 งานกายภาพบำบัด กลุ่มงานเวชศาสตร์ครอบครัวและบริการด้านปฐมภูมิ โรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งโครงการได้จัดการบรรยาย ในหัวข้อ “พิษภัยและโทษของบุหรี” โดย นางสาวสิริมาบังอร ดีหลี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลห้วยทับทัน เป็นการบรรยายให้แก่ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เพื่อให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ติดบุหรี มีความรู้ ความเข้าใจรวมทั้งตระหนักถึงโทษภัยของบุหรี รวมถึงเพื่อให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ติดบุหรี สามารถเลิกบุหรีได้ โดยมีผู้สนใจเข้าร่วมรับฟังทั้งหมด 50 คน จากที่กำหนด 50 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการประเมินตัวชี้วัดในด้านความพึงพอใจในการจัดการบรรยายสถานที่เหมาะสม ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสมคิดเป็นมากที่สุดที่ ร้อยละ 56.41 และระดับความพึงพอใจรวม ค่าเฉลี่ยประมาณ 3.21 คะแนนเต็มระดับ 4 จากที่กำหนดไว้อย่างน้อย 3 จากระดับ 5 ถือว่าบรรลุผลทั้ง 2 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ จำนวนผู้สมัครใจที่จะเลิกบุหรีสามารถเลิกบุหรีได้อย่างน้อย 6 เดือน ขึ้นไป ร้อยละ 20 จากที่กำหนด ร้อยละ 40 นอกจากนี้ยังให้ความสนใจในการรับฟังการบรรยายอย่างตั้งใจ ให้ความสนใจเป็นอย่างดีอันแสดงให้เห็นได้จากแบบประเมินวัดความรู้ก่อน-หลังการรับฟังการบรรยาย คะแนนก่อนรับฟังการบรรยายจากคะแนนเต็ม 10 เฉลี่ยได้ 4.14 หรือคิดเป็น 41.4 % และคะแนนหลังจากรับฟังการบรรยายเฉลี่ย 8.45 คะแนนคิดเป็น 84.5% เห็นได้ว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนและผู้เข้าร่วมรับการอบรมได้แสดงความคิดเห็นว่าการบรรยายดี อยากให้มีการจัดต่อไป เป็นโครงการที่ให้ความรู้ผู้สูบบุหรีที่ไม่เป็นโรคตาม เพื่อให้ผู้สูบบุหรีตระหนักถึงพิษภัยและโทษของบุหรีและอยากเลิกบุหรีเพื่อป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้นตามมา และอยากได้เทคนิคการเลิกบุหรีแบบง่าย อุปกรณ์หาได้ในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้สูบบุหรีมีความตั้งใจอยากเลิกเพิ่มขึ้นเนื่องจากอุปกรณ์ช่วยหายใจ ไม่แพง

จากการจัดการบรรยายแล้วได้มีการสานต่อระบบในการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อขอรับคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษาซึ่งยังคงทำต่อเนื่องตั้งแต่โครงการการพัฒนากระบวนการ ลดละเลิกบุหรี่ในโรงพยาบาลห้วยทับทัน คลินิกฟ้าใส ดังนี้

ในจำนวนที่สมัครใจเลิกสูบบุหรี่ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่เข้ารับการอบรมและสมัครใจเข้าคลินิกฟ้าใส ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2560 -กันยายน 2560 มีทั้งหมด 50 ราย โดยทั้งหมดนี้ในการติดตามผลการเสพยาของผู้ป่วยพบว่าผู้ที่ลดการสูบบุหรี่ได้ นาน 6 เดือนขึ้น 9 รายและ 3 รายพบว่าลดได้แต่น้อยกว่า 6 เดือน เลิกสูบบุหรี่จำนวน 1 ราย สูบบุหรี่เดิม 34 ราย ติดต่อไม่ได้ 3 ราย ทั้งนี้จากการสอบถามยังคงมีอุปสรรคในการติดตามผลทั้งในด้านของตัวผู้ป่วยเองที่ยังมีจิตใจที่ไม่เข้มแข็งพอ หรือมีความเชื่อที่ผิดๆเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จึงยังคงมีทั้งผู้ไม่เลิกสูบบุหรี่และกลับมาสูบบุหรี่ซ้ำ เช่น เลิกแล้วเพื่อนชักชวนจึงกลับมาสูบบุหรี่อีกเพราะบอกว่าต้องเข้าสังคม เป็นต้น ปัญหาและอุปสรรคในการติดตามผลคือ การติดตามแบ่งเป็น 3 วิธี นัดติดตามในคลินิกฟ้าใส ติดตามโดยการออกเยี่ยมบ้าน และติดตามใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการติดตามจึงมีปัญหาในด้านสัญญาณของโทรศัพท์ที่เป็นปัญหาสำคัญอันจะเห็นได้จาก ยังคงมีผู้ที่ติดต่อไม่ได้ และอีกประการคือภาระงานประจำของนักกายภาพบำบัดที่มีมากอันส่งผลให้มีเวลาไม่เพียงพอในการออกติดตามในชุมชน กรณีรายที่ไม่มาตามนัดคลินิก ที่เป็นปัญหาที่ควรแก้ไขและปรับปรุงในการจัดการในกาลต่อไป

ภาพกิจกรรมการลงทะเบียนอบรมโครงการบุหรี

ภาพกิจกรรมให้ความรู้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและโรคความดันโลหิตสูงที่สูบบุหรี่เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี

ภาพกิจกรรมรวมพลังเลิกบุหรีก่อนเริ่มให้ความรู้

ภาพกิจกรรมทดสอบระดับสารนิโคตินในร่างกายสำหรับผู้สูบบุหรี่

ภาพกิจกรรมติดตามเยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่ร่วมโครงการและชาดนัด คลินิกฟ้าใส ในชุมชน และสอนการบริหารปอดร่วมด้วย

ภาพกิจกรรมการติดตามผู้ป่วยในชุมชน